

**КӨПҮРӨЧӨ ТИШ ПРОТЕЗДИН ТУЛКУСУН ТУУРА ЭМЕС ЖАСАЛЫШЫНЫН
СЕБЕБИНЕН ПАЙДА БОЛУУЧУ БЫЛЖЫР КАБЫКЧАНЫН ООРУСУ
ЖАНА АНЫ ДАРЫЛОО**

У.А. Амираев¹, С.М. Эргешов¹, Р.У. Амираев²

¹ И.К. Ахунбаев атындагы Кыргыз мамлекеттик медициналык академиясы
Бишкек ш., Кыргыз Республикасы

² Кыргыз илим изилдөө курортология жана калыбына келтирүү институту
Таш-Дөбө а., Кыргыз Республикасы

Корутунду. Пациенттер үчүн тиштердин мааниси өтө зор. Ошондуктан тиштердин узакка кызмат кылуусун кассыздандыруу үчүн, аларды дайыма таза күтүү үчүн аракеттенүү зарыл. Тиштин катуу тканы кариес менен ооруп калгыдай болсо, аны тез арада кыттоо керек. Шартка байланыштуу тишти өз убактысында дарылабагандыктан сактоого мүмкүн болбой калганда тишти жулуу менен, тиш катарында кемтик пайда болот. Кемтик чектелген жана чектелбеген болуп бөлүнөт. Тиш катарындагы чектелбеген кемтикте кийме тиш протездери жасалат. Алар тактачалуу жана доголуу болуп бөлүнөт. Ал эми тиш катарынын чектелген кемтигине бекилме көпүрөчө протези жасалат. Бул макалада көпүрөчө тиш протезинин туура эмес жасалуусунун натыйжасында пациенттердин көп кыйналуусуна дуушар болушуна алып келет, ал тургай протезди мөөнөтүнөн мурда алынышына шарт түзөт.

Негизги сөздөр. Пациенттер, көпүрөчө бекилме тиш протези, жуулуп туруучу аралык, татаалдашуу.

**БОЛЕЗНЬ СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ ПРИ НЕПРАВИЛЬНОМ МОДЕЛИРОВАНИИ ТЕЛА
НЕСЪЁМНОГО МОСТОВИДНОГО ПРОТЕЗА И ЕЕ ЛЕЧЕНИЕ**

У.А. Амираев¹, С.М. Эргешов¹, Р.У. Амираев²

¹ Кыргызская государственная медицинская академия им. И.К. Ахунбаева
г. Бишкек, Кыргызская Республика

² Кыргызский научно-исследовательский институт курортологии и восстановительного лечения
с. Таш-Дөбө, Кыргызская Республика

Резюме. При поражении твердых тканей зубов кариесом необходимо их срочно запломбировать, но если своевременно не было оказано квалифицированное лечение, из-за осложнения кариозной болезни эти зубы подвергаются удалению. С удалением зубов в зубном ряду возникают дефекты. Дефекты бывают включенные и концевые. В концевых дефектах изготавливаются съёмные зубные протезы, такие как пластиночные и бюгельные. При включенных дефектах изготавливаются мостовидные и консольные. В этой статье показано какие осложнения могут возникнуть в результате неправильной моделировки тела мостовидного протеза. При этом пациент может страдать от выраженных болей, что приводит к преждевременному снятию протезов.

Ключевые слова. Пациенты, несъемные мостовидные протезы, промывной промежуток, осложнение.

**MUCOUS MEMBRANE DISEASE IN THE CASE OF INAPPROPRIATE MODELING
OF FIXED BRIDGE BODY AND ITS TREATMENT**

U.A. Amiraev¹, S.M. Ergeshov¹, R.U. Amiraev²

¹Kyrgyz State Medical Academy named after I.K. Akhunbaev
Bishkek, Kyrgyz Republic

²Kyrgyz scientific institute of Balneology and rehabilitation treatment
Tash-Debe v. Kyrgyz Republic

Abstract. Teeth are of great importance for full digestion. That is why it is very is very important to take care of teeth. In lesion of tooth hard tissue with caries, they need to be filled, but due to caries disease complications they will be extracted. The defects occur in dentition due to teeth extraction. Defects may be included and terminal. In terminal defects there are constructed removable prostheses such as laminar and clasp. In included defects bridge and cantilevered prostheses are constructed. This article demonstrates complications which may be as the result of incorrect modeling the body of bridge prosthesis. More over the patient may suffer from pains and it leads to untimely removing of these prostheses.

Key words: Patients, non-removable (fixed) bridges, wash gap, complication.

Ар кандай себептер менен тиш катарында чектелген жана чектелбеген кемтиктер пайда болгондо, бекилме жана алынма протездер жасалат. Чектелген кемтикте кемикти чектеп турган таяныч болуучу тиштер жакшы абалда болсо, бекилме көпүрөчө тиш протези жасалат. Көпүрөчө тиш протези таяныч бөлүктөн жана тулкудан турат [1,2].

Протездин тулкусу тиш катарынын маңдай аймагында былжыр кабыкчага тийип турат, ал эми каптал аймакта былжыр кабыкчага тийгизбей, аралык калтырылуу зарыл [3].

2015-жылы аяк оона (сентябрь) айынын башында биздин кафедрага Б. аттуу пациент сол жак бетим, кулагым, жаак сөөгүм жана тамагым дайыма сыздап ооруйт, бетимдин сол жагында кулактын тушунда теринин астында тоголок шишик пайда болду деген арыздануу менен кайрылды.

Манжалар менен сыйпалап кармап көргөнүбүздө жүгөрүдөй шишик колго урунуп, билинип турду.

Хирург стоматолог консультация жасаганда, алар жактан эч кандай себеп болбогонун тастыктады, шишиктен башка эч нерсе таппады, себеби дайынсыз болду.

Биз (ортопед жана терапевт стоматологдор) оозунан тиш катарын көргөнүбүздө, пациенттин оозунда таянычы 33 35 37 болгон астыңкы жаакта металл керамикадан жасалган көпүрөчө тиш протези бар экен. Рентгенге тартып көргөндө 37 тиштин өзөгү (пульпасы) бар болуп чыкты, ага толук металлдан куюлган жасалма коронка, 33, 35 тиштерде өзөктөрү алынып каналдары толук кытталыптыр, 33 34 35 36 тиштер металл керамикадан жасалган. Бул көпүрөчө тиш протездин жасалганына 2 жыл болуптур. Протез

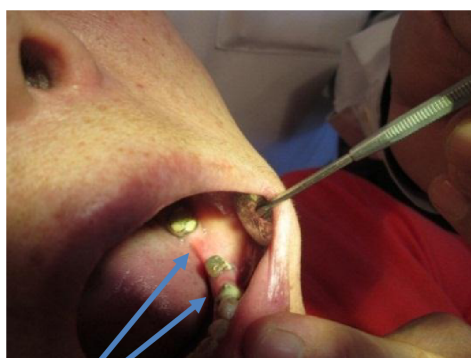
коюлгандан жарым жылдан кийин аз-аздан пациенттин сол бет жагы ооруп баштаган. Оору кээде ооруп кайра басылып калуучу экен. Акыркы 6 айдан бери оору күчөп, шишиктин пайда болгонун пациент байкаптыр.

Көпүрөчө протездин тулкусунун былжыр кабыкча жагын зонд менен текшергенде, ал ээр сыяктуу болуп жасалганы билинди, зонд өтпөй калды.

Биз көпүрөчө тиш протезин кесип алууну сунуш кылдык. Пациент макул болду. Көпүрөчө протез алынгандан кийин 35 тиштин уурт бетинде бүйлөгө тийишип турган кариес бар экениги аныкталып, ага кыт коюулду. 34 жана 36 жок тиштин ордун толуктаган көпүрөчө тиш протезинин тулкусу былжыр кабыкчаны басып жоор кылган жери көрүнүп турду (1-сүрөт). Көпүрөчө тиш протезинин тулкусу ээр сыяктуу жасалыптыр (2-сүрөт). Альвеола чорчогунун бетиндеги былжыр кабыкча жука экен, Суппле боюнча II класс. Ошондуктан протездин металл сынчы былжыр кабыкчага батып, жоор кылып жибергендиктен пациент ооруну сезген.

Пациент протезди алгандан соң 2 жума протезсиз жүрүп келгенден кийин мурунку оорулары жок болгонун жана бетиндеги шишиктин кичирейип жок болуп бара жатканын айтты. Биз карап көргөнүбүздө шишиктин жок болуп бара жатканын аныктадык.

Пациентке кайра таянычтары ошондой эле болгон конструкциядагы көпүрөчө тиш протезин кайталап жасадык. Протездин тулкусу альвеола чорчогунун былжыр кабыкчасына тийгизбей аралык конструкциясы менен жасалды. Пациенттин протезди кийип жүргөнүнө 3 жума болду, мурунку арыздануу кайталанган жок.

Б
✓ 1-сүрөт. Былжыр кабыкчанын жоор болгон жерлери (Б).

2-сүрөт. Көпүрөчө 36 тиштин протездеги тулкусу ээр сыяктуу жасалган.
<

Ошентип, пациенттин оорусунун пайда болушунун себеби, көпүрөчө тиш протезинин тулкусун ээр сыяктуу жасалып, былжыр кабыкчаны басып койгондуктан ушундай оору пайда болгон.

Көпүрөчө тиш протезин жасаганда маани берилбеген ушундай клиникалык каталыктын натыйжасында бейтаптар канча кыйналууга дуушар болду жана протезди өз мөөнөтүнөн мурда кесип алууга туура келет. Ал тургай мындай көрүнүш залалдуу ооруларга да дуушар кылышы мүмкүн.

Демек, каптал жакка жасалган көпүрөчө тиш протезинин тулкусу былжыр кабыкчага тийбей туруусу зарыл, ал жерге тамак тыгылбай, чыгып, жуулуп туруу керек. Көпүрөчө протездин тулкусу мандай тиштер жок болгондо көпүрөчө протез жасалганда гана былжыр кабыкчага тийип туруу керек.

Адабият:

1. Амираев, У.А. Тиш салуунун техникасы / У.А. Амираев, Р.У. Амираев, Д.У. Амираева. – Бишкек: Бийиктик, 2009. – 479 с.
2. Амираев, У.А. Тиш катарынын кемтиктерин ортопедиялык дарылоо / У.А. Амираев. - Бишкек: Алтын Принт, 2015. – 169 с.
3. Гаврилов, Е.И. Ортопедическая стоматология / Е.И. Гаврилов, А.С. Щербаков. - М.: Медицина, 1984. - 185 с.
4. Лебеденко, И.Ю. Руководство к практическим занятиям по ортопедической стоматологии. Практическая медицина / И.Ю. Лебеденко, В.В. Еричев, Б.П. Марков. – Москва, 2012. – 511 с.
5. Копейкин, В.Н. Ортопедическая стоматология / В.Н. Копейкин. - М.: Медицина. – 512 с.